

Alan Yazın (Literatür) Derleme

İçerik

- Alan yazın (literatür) nedir?
- Alan yazın tarama vs Alan yazın derleme
- APA ve APA yazım kuralları (kısa bir tanım)

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Alan Yazın (Literatür) nedir?

- Alan yazın (literatür) bir bilim dalının çeşitli konularında yazılmış eserlerin tümünü ifade eder.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Alan Yazın taraması nedir?

- Alan yazın taraması bir bilim dalının çeşitli konularında yazılmış eserlerin tümüne ulaşmak için mevcut bilgi kaynaklarının gözden geçirilmesi ve ilgili yayınlara ulaşılması işidir.
- Alan yazın tarama Google taraması değildir!
- İnternetteki her kaynak güvenilir değildir. İnternette aldığımız bilgiler akademik açıdan geçerli olmalıdır. Bunun sorumluluğu yazara aittir!

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Alan yazın derlemesi nedir?

- Alan yazın derlemesi, belirli bir konuda önceden yapılmış çalışmalarda elde edilmiş bilgilerin incelenmesi, önemli noktalarının gözden geçirilmesi ve özetlenmesidir.
- Araştırma problemi belirlenmeden önce araştırmacı bir ön alan yazın incelemesi yapar.
- Araştırma problemini oluşturduktan sonra ilgili alan yazını detaylı bir şekilde inceler, problemini gözden geçirir ve ilgili alan yazınla ilişkilendirir.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

İyi bir alan yazın derlemesi için...

1. Geliştirilmekte olan araştırma problemiyle **doğrudan ilgili olması** ve bu problem etrafında örgütlenmesi,
2. Kaynakların magazinler, dergiler, gazeteler gibi akademik olmayan belgelerden değil, **akademik yayınlardan oluşması**,
3. Sadece **listeleme ve özellemeden oluşmaması**, alan yazındaki görüş ve bulguların güçlü ve zayıf yönlerini göstererek değerlendirilmesi,
4. Konuyla ilgili bilinen ve bilinmeyen şeylerin neler olduğunu özetleyen bir **sentez** oluşturabilmesi,

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

İyi bir alan yazın derlemesi için...

- İlgili alan yazındaki **ihlalfı (üzerinde uzlaşmayan) alanları** gösterebilmesi,
- Okunan metinlerin **çok fazla alıntı yapılmadan, araştırmacının kendi ifadeleriyle özetlenmesi ve yorumlanması**,
- Konuyla ilgili daha fazla araştırma gerektiren **önemli sorular ortaya koyabilmesi ve**
- Yapılacak araştırmanın, araştırma konusuyla ilgili mevcut bilgileri zenginleştireceğini gösterebilmesi gerekir.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

İntihal- Plagiarism: Akademik Hırsızlık

- Literatürdeki çalışmalar özetlenirken ve aktarılırken bilimsel etik kuralları konusunda dikkatli olmak son derece önemlidir.
- İfadeyi **değiştirmekle bir fikir bize ait olmaz!** Temel mesele başkasının fikirlerini kendi fikirleri gibi gösterme ya da göstermeme meselesidir.
- "Kes-yapıştır" ya da "kopyala-yapıştır" intihaldir, akademik hırsızlıktır.
- Çok kaynak göstererek yazmak "kötü" bir şey değildir.**

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

APA (American Psychological Association)

- APA'ya göre ALINTI nasıl yapılır?
- APA'ya göre KAYNAKÇA nasıl yapılır?

Alıntı nasıl yapılır?

- Doğrudan alıntı:** Bir yazının ifadesini, hiçbir değişiklik yapmadan tırnak içinde vermektir.
- Doğrudan alıntıda,** alınan paragraf veya cümle "tırnak içinde yazılır", sonunda alınan esere atıfta bulunur ve sayfa numarası verilir.
- Dolaylı alıntı-(paraphrase):** Bir yazının düşüncelerini özetleyerek, kendi cümlelerimizle, farklı bir şekilde ifade etmektir.
- Dolaylı alıntıda** "tırnak kullanmayız", ama fikir ya da yorum diğer kişiye ait olduğu için paragraf sonunda yine ilgili esere atıfta bulunulur.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

ORJİNAL METİN:

Bir araştırma raporu söylenmesi gerekli her şeyi tam olarak söylemeli, hiçbir noktasının tamamlanması okuyucunun hayaline bırakılmamalıdır. Bu sağlanmadığı takdirde çalışmalar hakkında yanlış anlamalara yol açılması olasılığı büyüktür. Raporda amaç, bilgi verme olduğuna göre, konu anlamayı kolaylaştıracak sade ve kesin bir dile açıklanmalıdır. Bu, raporun zeksiz bir yazı parçası haline gelmesini önlemeye alınmalıdır. Araştırma raporunun aynı zamanda zevkle izlenebilir bir metin ve okuyucuların ilgi ve dikkatini üzerine çekebilir bir yazı olması da gerekmektedir.

Doğrudan alıntı:

Araştırma raporunu yazılırken uyulması gereken çok sayıda kural vardır. "Bir araştırma raporu söylenmesi gerekli her şeyi tam olarak söylemeli, hiçbir noktasını tamamlanması okuyucunun hayaline bırakılmamalıdır. Bu sağlanmadığı takdirde çalışmalar hakkında yanlış anlamalara yol açılması olasılığı büyüktür" (Kaptan, 1973, s.94). Ancak rapor, gereksiz bilgileri ve konuyla ilgili olmayan ayrıntıları içermemelidir. ...

Dolaylı alıntı:

Araştırma raporu yazılırken araştırma sonuçlarıyla ilgili her nokta açıkça ve tam olarak belirtilmeli, eksik noktaların kalmamasına dikkat edilmelidir. Araştırmayla ilgili eksik noktaları okuyucunun kendisi tamamlarsa, çalışmalar hakkında yanlış anlaşılmalara söz konusu olabilir. Araştırma raporunun okurların ilgi ve dikkatini çekecek şekilde yazılması gerekir, ancak yazı dili sade ve kesin olmalıdır (Kaptan, 1973).

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

KURAL: 40 sözcüğü geçmeyen doğrudan alıntılar "tırnak içinde" verilir. 40 sözcüğü geçen doğrudan alıntılarda ise az yer tutması ve ilk bakışta bunun bir alıntı olduğunun anlaşılabilmesi için sıkıştırılmış paragraf şeklinde verilir.

For example, at the Physics Institute of the Federal University in Porto Alegre, teachers "searched for solutions to the great problem of how to teach general physics. This search, first carried out by trial and error, gradually gave physics teaching a character of research and contributed, at least in part, to the formation of the of the institution's educational research group." (Moreira, 1977, p.1)

A number of projects at the Physics Institute of the University of São Paulo, were also carried out, such as the Physics Teaching Project (PEF), the "Self-instructive Physics Project" (FAI)

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Metin içinde kaynak nasıl gösterilir? (APA stili)

• Tek yazarlı:

Cümle sonunda ise
(Göktaş, 2004).

Cümle başında veya ortasında ise Göktaş (2004) tarafından yapılan....

• İki yazarlı:

Cümle sonunda ise...
(Sözbilir & Göktaş, 2010).

Cümle başında veya ortasında ise Sözbilir ve Göktaş (2010) tarafından yapılan....

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Metin içinde kaynak nasıl gösterilir? (APA stili)

• 3-5 yazarlı:

İlk atıfta bulunulduğunda cümle sonunda ise (Sözbilir, Göktaş, Akgün, & Çelik, 2007) şeklinde daha sonraki tekrarlı atıflarda ise yayında ilk sırada olan yazarın soyadı ile (Sözbilir vd., 2007).

Cümle başında veya ortasında ise Sözbilir, Göktaş ve Akgün (2007) şeklinde daha sonraki tekrarlı atıflarda ise yayında ilk sırada olan yazarın soyadı ile Sözbilir vd. (2007) yaptıkları bir araştırmada...

vd: ve diğerleri anlamına gelir, üç ya da daha fazla yazar varsa bu şekilde gösterilir.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Metin içinde kaynak nasıl gösterilir? (APA stili)

• 6 ve daha fazla yazarlı:

İlk atıfta bulunulduğunda cümle sonunda ise yayında ilk sırada olan yazarın soyadı ile (Sözbilir vd., 2007).

Cümle başında veya ortasında ise ilk sırada olan yazarın soyadı ile Sözbilir vd. (2007) yaptıkları bir araştırmada...

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Yılı mı sayfa numarasını mı belirteceğimize nasıl karar veririz?

- Metnin birçok yerinde tekrarlanan ve ana temasını oluşturan bir bilgiyi tekrarlıyorsak kaynaktaki sadece yılı gösterir, sayfa numarası vermeziz.
- Durkheim (1893) modern toplumların işleyişini açıklamak için işbölümü kavramından yararlanır.
- Metin içinde belirli bir paragraf ya da belirli sayfalar arasından aktarıyorsak kaynak gösterirken sayfa numarasını veririz.
- Durkheim (1893, s.350), toplumun kolektif bilinci kendisinin yarattığını belirtir.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Örnek Metinler

Yükseköğretim Kurulu [YÖK] tarafından fen okuryazarlığı;

doğal dünyaya aşina olma ve onun hem çeşitliliğini hem de birliğini tanıma, fen biliminin anahtar kavramlarını ve ilkelerini anlama, fen biliminin, matematiği ve teknolojiyi birbirine bağlayan bazı önemli bağlantıların farkında olma, fen biliminin, matematiğin ve teknolojinin insan çabasının ürünü olduğunu kavrama; bunun o alanlar için getirdiği gücü ve sınırlılıkları tanıma, bilimsel düşünme kapasitesine sahip olma ve fen bilgilerini ve bilimsel düşünme yollarını bireysel ve toplumsal amaçlar için kullanma

olarak belirtilmiştir (YÖK, 1997, s.31).

Praire ve Hand (1996) yapılandırmacı öğretme ve öğrenme yaklaşımlarını kapsayan, fende öğrenme için yazmanın daha fazla kullanımıyla ilgili öğretmenlere rehberlik etmeyi amaçlayan bir

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Örnek Metin

This result is also supported by the finding that Turkish scientists' performance in international league has been significantly raising in the last decade (Glänzel, 2008; Gokceoglu, Okay, & Sezer, 2008; Karasözen, Bayram, & Zan, 2009) although this sharp increase in international publications by Turkish researchers was not accompanied with increasing impact as measured by citation frequency (Gokceoglu et al., 2008).

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

İkincil Alıntılar

- Başka bir kaynaktan olduğu gibi aktarılarak alınan bilginin yer aldığı eser, ikincil kaynaktır. İkincil kaynak şu şekilde gösterilir:

Örnek:

- "Betimsel araştırmalar, genellikle olayların özelliklerinin, sıklık derecelerinin saptanmasına, kısaca durum saptamasına yönelik araştırmalardır" (Gökçe, 1992, s.65'ten aktaran İçli, 2002, s.41).

Ya da:

- "Betimsel araştırmalar, genellikle olayların özelliklerinin, sıklık derecelerinin saptanmasına, kısaca durum saptamasına yönelik araştırmalardır" (Gökçe, 1992, s.65; İçli, 2002, s.41'deki alıntı).

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Kurum Yazarlı Yayınlar

İlk alıntılarda kurumun açık adı, yanında kısaltması ve tarih verilir. Daha sonraki atıflarda ise yalnızca kısaltma ve tarih verilir.

İlk Atf:

- (Türk Standartları Enstitüsü [TSE], 1999, s.25).
- (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2008, s.52).

İkinci ve Daha Sonraki Atıflar:

- (TSE, 1999, s.37).
- (TÜİK, 2008, s.61).

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Aynı yazarın farklı yayınlarına veya farklı yazarlara aynı anda atıfta bulunma

Aynı Yazarın Aynı Tarihli Birden Çok Yayınına Yapılan Atıflar

- Yayın tarihinin bir harf eklenerek ayırım sağlanır. Kaynakçada da aynı şekilde harfle belirtilerek yazılır.

- (Williams, 1990a,1990b)

Birden Fazla Yayına Aynı Anda Yapılan Atıflar

- Yazar soyadına göre alfabetik sıraya dizilir. Aynı yazarın birden fazla yayını varsa bu durumda da yıl sırasına dizilir.

- (Gökçe, 1992; İçli, 2002, 2009; Kaptan, 1995, 2001).

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

KAYNAKÇA nasıl yazılır?

Kaynakçada kitap gösterme:

- Kitaplar; **tek yazarlı, çok yazarlı, kurum yazarlı, derleme (edite edilmiş kitap)** olabilirler. Kaynakçada gösterimi bunlara göre değişir.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Tek yazarlı kitap:

- **Yazar Soyadı, Yazarın Adının baş harfi. (Yıl). Kitabın adı (varsa baskı numarası). Yayınlandığı Şehir: Yayınevi.**
- Balcı, A. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler* (7. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17.baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Çok Yazarlı Kitap

- **Yazar Soyadı, Adının baş harfi ve diğer yazarın Soyadı, Adının baş harfi. (YIL). Kitabın adı (varsa baskı numarası). Yayınlandığı Şehir: Yayınevi.**
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Kitapta Bölüm

- **Yazar, A. A., & Yazar, B. B. (2004). Bölümün adı. A. Editör, B. Editör & C. Editör. (Ed.), Kitabın adı (s. xxx-xxx). Yer: Yayınevi.**
- Sözbilir, M., & Canpolat, N. (2006). Fen eğitiminde son otuz yıldaki uluslararası değişimler: Dünyada çalışmalar nereye gidiyor? Türkiye bu çalışmaların neresinde? M. Bahar (Ed.), *Fen ve Teknoloji Öğretimi* içinde (ss. 417-432). Ankara: PegemA Yayıncılık.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Kurum Yazarlığı Olan Kitaplar

- **Türk Standartlar Enstitüsü. (1992). Toplam kalite.** Ankara: Türk Standartları Enstitüsü.
- **Devlet İstatistik Enstitüsü. (2004). Türkiye istatistik yıllığı.** Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Makale

Şenocak, E., Taşkesenligil, Y. & Sözbilir, M. (2007). A study on teaching gases to prospective primary science teachers through problem-based learning. *Research in Science Education*, 37(3), 279-290.

Sözbilir, M., Pınarbaşı, T., & Canpolat, N. (2010). Prospective chemistry teachers' conceptions of chemical thermodynamics and kinetics. *Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education*, 6(2), 111-122. Online [http://www.ejmste.com].

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Kaynakça Örneği

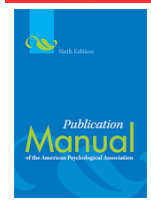
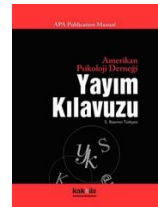
REFERENCES

- Akyüz, Y. (1993). *Türk eğitim tarihi* [The history of Turkish education]. İstanbul, Turkey: Kültür Koleji Yayınları.
- Ayas, A., Çepni, S. & Akdeniz, A.R. (1995). Development of the Turkish secondary science curriculum. *Science Education*, 77(4), 433-440.
- Bağ, H., Kara, I., & Uşak, M. (2002). Kimya ve fizik eğitimiyle ilgili makaleler bibliyografyası [A bibliography of chemistry and physics education papers]. *Pamukkale University Education Faculty Journal*, 2(12), 48-59. [Online] <http://egitimdergi.pamukkale.edu.tr>, retrieved on January 11, 2010.
- Bahadır, O. (1996). *Osmanlılarda bilim* [Science in Ottomans]. İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Bauer, M.W. (2003). Classical content analysis: A review. In M.W. Bauer & G. Gaskell (Eds.), *Qualitative researching with text, image and sound* (131-151). London: Sage Publication.
- Binbaşoğlu, C. (2005). *Türk eğitim düşüncesi tarihi* [Turkish education idea history]. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chang, Y.H., Chang, C.Y., & Tseng, Y.H. (2010). Trends of science education research: An automatic content analysis. *Journal of Science Education and Technology*, 19(4), 315-331.
- Çakı, A. (Ed.) (2001). *Proceedings of the international congress on learning and education in the Ottoman world* (12-15 April 1999). İstanbul: IRCICA (Research Centre for Islamic History, Art and Culture).
- De Jong, O. (2007). Trends in western science curricula and science education research: a bird's eye view. *Journal of Baltic Science Education*, 6(1), 15-22.
- Demirel, F. (2010). *Mekteb-i İddâdi* [İddâdi High Schools]. (Doctoral Dissertation, Atatürk University, Erzurum, Turkey).
- Demirel, M. (2002). Türk eğitiminin modernleşmesinde Rusiyeli mektepleri [Rushdiyahs in the modernization of Turkish education]. *Türker* [Turks], 15, 44-60.
- Demirel, M. (2009). Bezmîlem Valide Sultan School: Darülmârif. *Middle Eastern Studies*, 45(3), 503-526.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri

Diğer Kaynaklar

Diğer Kaynakların (Tez, bildiri, elektronik kaynaklar, gazete, web sayfası vb.) için lütfen (!) APA Yayım Kılavuzu (5. Baskıdan Tercüme) kitabına bakınız veya 6. Baskının Orijinaline (İngilizce) bakınız.

EBE Z - Eğitimde Araştırma Yöntemleri